Ч. 184 (13.729). Львів, неділя 15. липня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Четвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і захор. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

(183) число „Діла" підпало конфіскаті за одну замітку на 3-ій стороні. Конфіската прийшла в пятницю по год. 10-ій передполуднем, тому було вже за пізно видавати другий наклад газети. В нинішньому числі „Діла" подаємо майже весь матеріял з попереднього числа, а наших Вп. Передплатників просимо 183. числа „Діла" не реклямувати. — Це вже 29-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

Подяка Президії Українського Жіночого Конґресу.

Президія Українського Жіночого Конґресу почувається до милого обовязку зложити отсим усім Установам та поодиноким Особам, які надіслали привітання на У. Ж. К., свою щиру подяку. Ці привіти були доказом великого зрозуміння й зацікавлення справою Конґресу серед усіх шарів українського громадянства як на Західних Українських Землях так і на розкиненій по цілому світі еміґрації — та причинилися без сумніву до викликання цього підйому духа, серед якого проходили наради Конґресу.

Мілена Рудницька, предсідниця. *Лідія Сафовська* секретарка.

Як дійшло до союзу большевиків з Францією.

„Еко де Парі" поміщує сенсаційну статтю відомого журналіста Пертінакса про ґенезу пляну „східного Льокарна". Пертінакс пише, що большевицький уряд шість разів звертався до французького уряду з проханням заключити тісний дипльоматичний і військовий союз. Франція пять разів відмовлялась від цього союзу і щойно на настирливе благання ком. Літвінова за шестим разом вже не відмовила і так повстав плян „східного Льокарна". Пертінакс пише, що коли Німеччина та Італія не згодяться на цей плян, тоді французький уряд працюватиме над утворенням великого політичного союзу між СССР, державами Малої Антанти, прибалтійськими державами і балканськими державами.

Підсилена боротьба з релігією у Совітах.

Яку увагу прикладають большевики і як підсилюють вони боротьбу з релігією, про те дає свідоцтво не тільки преса всього світу, але й сама большевицька преса. Доволі переглянути ці часописи й видавництва, щоби не мати ілюзій про „нешкідливість" ҐПУ, комінтерну й іншої влади червоної Росії у справах релігії, які так пильно поширюють симпатики комунізму. Ці видавництва — це офіційна печать на того роду безбожницьку діяльність. Одно з найцікавіших з них — це недавно виданий накладом державного антирелігійного в-ва твір Лукачевського п. з. „Марксизм і Ленінізм — боєвий атеїзм". Ось кілька вимків з тієї книжки: „Матеріялізм — це невблаганий ворог релігії", — „Марксизм і ленінізм — це теорії про боєвий атеїзм. Революційний пролетаріят, що змагається за тріюмф соціялізму, не може не поборювати релігії" і т. д. Друга характеристична совітська публікація — це інший твір тогож Лукачевського п. з. „Новий антирелігійний підручник", в якому читаємо такі речення: „Треба вміти боротись з релігією оце гасло марксизму-ленінізму", „Пролетаріят воює з релігією й вимагає звакої боротьби від кожного комуніста", „Антирелігійний фронт — це один з відтинків загального фронту пролетаріяту у боротьбі за соціялізм", „Компартія завжди боролася з релігією. Совітська влада, як влада робітників, теж бореться з релігією. Совітська школа творить антирелігійне виховання, преса, кінематограф, радіо, література воюють теж з релігією", „В Совітах маємо більше як 400 антирелігійних колгоспів" і т. д.

Так відносяться до релігії й інші совітські періодичні видавництва, доказуючи, що всупереч запевненням Літвінова, Сталін не занедбує безбожницької акції, вважаючи її основою большевицької системи. (КАП).

Тайні переговори між В. Британією та Німеччиною.

„Юнайтед Прес" повідомляє, що британський уряд вів таємні переговори з німецьким амбасадором про збро́єння на морі. Німеччина домагалася рівноправности також у морських зброєннях, погоджуючися тільки на означення межі розбудови воєнних кораблів. Німеччина стоїть на становищі, що німецька воєнна фльота повинна перевищувати воєнну фльоту большевицької Росії. Про ці переговори довідалася Франція від своїх тайних аґентів і негайно повідомила про них большевицький уряд. Тому большевики домагаються рівноправности на Балтійськім морю з Німеччиною. Ці переговори викликали велике вражіння серед тих держав, які не брали участи в переговорах. Кружляють поголоски, що В. Британія хотіла уступками приєднати собі Німеччину та перетягнути на свій бік у недалекій морській конференції.

Австрія і Німеччина відкликує своїх представників.

Уряд Дольфуса відкликав австрійського посла з Берліна Тавшніца і призначив його секретарем міністерства закордонних справ. Кружляють поголоски, що німецький уряд відкличе теж свого посла з Відня, керму передасть найстаршому радникові посольства.

Австрійський уряд рішився не призначувати скоро нового посла до Берліна. Одночасно провідник австрійських гітлерівців Фравенфельд, який утік до Німеччини, виголосив крізь радіо промову з нападами на канцлера Дольфуса. Австрійський уряд роздразнений і скидає відповідальність за цю промову на німецький уряд. Таким чином між Австрією та Німеччиною поглиблюється далі ворожнеча.

Черговий лет у стратосферу.

БРЮСЕЛЯ, 13. 7. ПАТ. На днях полетить до стратосфери учений д-р Косіне і Ван-дер-Ельстер. Оба учені задумують долетіти до висоти 17.000 метрів. Лет підпомагає спеціяльний бельґійський комітет для наукових дослідів.

Процес за намаганий атентат на канцлера Дольфуса.

З Відня повідомляють, що в Лінцу почався процес проти 17-літнього Ганса Паціґа, який у травні минулого року приїхав з Німеччини до Австрії з метою вбити канцлера Дольфуса. Паціґа арештувала австрійська влада на основі доносу німецької влади.

Візита французького міністра фінансів у Москві.

До Москви приїхав у четвер 12. липня ц. р. міністр фінансів Жорж Бонне, де побуде 7 днів. Міністра витали большевики з великими почестями.

Київська комедія
і українська дійсність.

Дня 24. червня перенесено врочисто українську столицю з Харкова до Києва. „Ввечері в місті запалали святкові вогні. Величезні транспаренти перекинулись через вулиці, заповнені тисячами веселих, радісних людей. Схвильована мідь орхестр повстала над містом разом зі світанком. До залізнодвірцевого майдану йшли групи делеґатів із заводів. Скрізь у вікнах квіти. Килими звисали з бальконів. Почалася парада величезної сили і моці нашої червоної армії. На урядовій трибуні — тт. Косіор, Постишев, Петровський, Любченко, Попов, Балицький, Якір Чувирін, Сухомлин, Затонський, Войцеховський, Порайко, Коцюбинський, Андреєв, Маркітан, Ройземан, Поляков, Михайлик, Горлінський, Амелін, Канторович, Рекіс, Пілацька, Петровський Д., Бойко, Каттель, Слинько, Калина, акад. Богомолець, Петрушанський, Кацельсон, акад. Агол, поет Безименський, представники областей України, відповідальні керівники українських, обласних і міських установ та організацій. „Кілька годин тривала парада війська і демонстрація трудящих Києва. Близько 500.000 чол. взяло участь у демонстрації на честь ЦК і уряду". („Вісті", 25. VI. 1934.).

Ставлячись з великим сумнівом до цієї, як і до всякої іншої большевицької статистики учасників демонстрації і зігнаних до Києва аґентами ҐПУ, треба сказати, що демонстранти мають справді досить причини тішитися більше щиро, ніж їх московські гнобителі. Перенесення столиці України з Харкова до Києва це офіційльне визнання поразки московського уряду в його плині індустріялізації СССР. Київ здобився

більше потрібним ніж Харків чи Дніпропетровськ, бо справа виживлення загроженої большевицької бюрократії без порівнання більше пекуча ніж всякі індустріялізації.

Чого варті большевицькі запевнення, що промисл розвинений до вистарчального рівня, тому тепер можна взятися за „розвиток" хліборобства та скотарства, загально відомо. Большевицький тяжкий промисл не є в стані постачити навіть досить шин для залізниць. Від спеки старі і зле закріплені шини повигинались як змії і залізничий рух на деяких залізницях фактично майже спинений і то в часі, коли треба вивезти якнайскорше пограбований на Україні хліб. Для стану радянських залізниць, отже і цілої індустріялізації, незвичайно характеристичне повідомлення „Ізвестій" (29. VI. 1934.), що звучить справді як анекдот, про „Злет дітей, що запобігли залізничим катастрофам". На самій „Пермській залізниці зареєстровано протягом 1933—4 більше 20 випадків, коли діти запобігли залізничим катастрофам". Про геройство дітей, на яке здана безпечність руху по большевицьким залізницям, у статистичних даних дотично інших ліній, на жаль не подано

У привітальній промові до пролетарів і трудящих Києва Петровський між іншим заявив „Центральний Комітет партії і уряд певні, що тепер, спираючись передовсім на Вас, ми піднесемо Правобережжя на таку саму височінь, на яку підвели робітники і колгоспники, під безпосереднім керівництвом *Павла Петровича Постишева* (грубий друк „Вістей" — М. Д.), Харків і харківську область". („Вісті" 25. VI. 1934). Що правобережжю загрожує не менша руїна і голодова катастрофа ніж та, яка винищила вже Лівобережжя, на жаль не підлягає сумніву, але й боротьба тут буде не менше геройська. В цім можна переконатися вже тепер, переглянувши хочби промову Косіора на пленумі ЦК КП(б)У з 14. VI. Українська дійсність, що відбилась хоч і в незначній мірі в ній, стоїть у різкім противенстві до ганебної комедії перенесення уряду до Києва. Про „височінь, на яку Павло Петрович підніс Лівобережжя" Косіор в найбільше крамольний спосіб говорить: „Минулого року врожай був рясний, але були значні втрати підчас збирання. Особливо з погляду втрат виділялися дві області — Одеська і Донецька, які посіли першість з погляду негативної організації збиральної кампанії. В Одеській області, особливо в північних її районах і в Донбасі, особливо в південних районах, де врожай був не поганий, втрати були виняткове великі. Я вважаю, що такий район як Каравський втратив не менше 30 прц. хліба, а можливо і більше. Володарський район Донецької області втратив приблизно стількиж через пізну косовицю, через відсутність боротьби з втратами і через неподобну молотьбу. В північних районах Одеської області картина ще гірша. Там у цілій групі районів я бачив колгоспи, в яких перед початком збирання за підрахунками самих колгоспників і оцінкою ними врожаю вони повинні були, виконавши плян хлібоздачі і поповнивши всі витрати — одержати не менше 14—15 кґ. на трудодень. На весні я був вдруге в одному з таких колгоспів і виявилося, що там колгоспники одержали тільки *по два кґ.*, а решта згнила на полі, загинула підчас зимової і весняної молотьби, була розтягнута. На полях можна було бачити цілі смітники хліба, можна було бачити копиці, від яких нічого не лишилось крім купи гною.

Отже зі збіжжям так само, як з худобою, краще знищити ніж віддати московській владі. Зпід снігу можна ще витягнути, хоч зап'в гниле, але що Москва вхопила, то вже пропало. Тому то колгоспники жнуть і косять збіжжа досить охоче, вяжуть у снопи неохоче, складанню в копиці противляться, бо їх легше стерегти, але молочення хліба саботують всіми засобами і за всяку ціну, бо що вимолочене, то вже пропало. Витягти його з „амбарів" дуже тяжко, хіба можна спалити. Тому то по селах поширена „комбайнобоязнь", опір проти косилок, що зараз-же і вимолочують збіжа. Їх справді небагато, з причини бурянів вони працювати не можуть, а крім того їх можна дуже легко зіпсувати. Опір проти молочення влада намагається зламати, обіцяючи колгоспникам аванси до 15 прц. вимолоченого хліба. Але колгоспники не дають себе одурити. З Одещини, наприклад, повідомляють, що вязання снопів лишається позаду кошення. „Скошено в 33 районах 106.000 га звязано лише третину. Зложено в копиці збіжа з 4.200 га, вимолочено лише з 2.100 га". („Ізв." 29. VI. 1934.).

Але самим пасивним опором справа не кінчиться. І той-же самий пан Косіор гірко скаржиться: „Використовуючи метеорольоґічні умовини цієї весни, вороги колгоспного ладу і радянської влади почали пожвавлювати релігійну пропаганду. Поруч цього ми маємо отверті факти шкідництва, псування машин тощо, маємо факти вбивства активістів, підпалу колгоспів і колгоспного майна"... „Товариші, петлюрівські і білогвардійські недобитки за кордоном дуже пожвавили за останній час свою роботу. Оплять і бачать вони неістнуючий голод в Радянському Союзі і нібито, істнуючі сприятливі умовини для нападу на країну Рад. Петлюрівська преса в минулих помилках наших партійних організацій України хоче черпати сили для своєї каінової роботи". („Вісті", 24. VI. 1934).

Коли голоду на Україні нема, як твердить пан Косіор, то московський уряд міг би дозволити чужинецьким кореспондентам вільно обїхати Україну та спростувати всі відомости про голод, поширені за кордоном. Але їм довелось би спростувати і самого пана Косіора, який своїми статистичними датами посвідчує, що голодова катастрофа на Україні справді лютує. І справді, звичайний колгоспник пересічно не виробляє ніколи більше 200 „трудоднів на рік, а дістаючи по два кґ. за день, він ніяким чином з 400 кґ. на рік з родиною виживитися не може. Колиж на Україні вмирають з голоду, про що, на жаль, ніякого сумніву нема, то це остаточна поразка господарки московської окупації на Україні. Ніякі демонстраційні комедії в Києві цього не заховають.

М. Донько.

По заяві міністра справедливости Міхаловського.

Голоси польської преси.

Після заяви міністра справедливости про те, що вбийники мін. Перацького вийшли зі середовища ОУН, появилися численні коментарі польської преси до цієї заяви. Всі вони в більшій або меншій мірі зачіпають проблему польсько-українських взаємин у Польщі. І тому ми постараємося найсутніші місця з тих польських пресових голосів передати.

З львівської преси перша оголосила передову статтю на те тему **„Ґазета Поранна"** з дня 12. липня 1934 р. У ній читаємо:

„Теперішній вислід слідства прийме польська суспільність з облекшенням. Бо хоч жертви душогубства не воскресить викриття його виконавців, то незмірно важний є факт, що кровю не заплямилася тут польська рука, що злочин обтяжує совість чужих чинників, інспірованих постійно з чужих централь, чинників, що мають під тим оглядом уже вироблену марку душогубців. Цей факт має першорядне значіння моральне і напевно не лишиться без політичних наслідків. Вказівкою можуть тут бути ще слова премієра Козловського, кинені тоді анонімово: „Яким би не був і звідки не походив би виконавець, відповідальність паде на всіх, що готовлять зброю і терор. На всіх них спаде караюча рука держави".

„Треба проблему розглядати тверезо, без ефекту і сказати: інтерес держави і слушність вимагають радше звуженої ніж розширеної відповідальности. Загал українського громадянства був творцем революційних сил, але нині є також їх жертвою. І нині то громадянство на кожному кроці стрічається з їхнім діланням і намагається його спаралізувати — не в імя привязання до держави і її прав, але тому, що ті сили розкладають передовсім український національний орґанізм і несуть йому загладу. Тому то справа відповідальности мусить бути тут обмежена до властивого відтинку. Поширювання тієї відповідальности на загал (а в першій хвилині таке явище без сумніву проявиться) є безцільне і даремне".

Треба признати, що стаття ця написана гідно ті відповідально. Такі статті серед польської публіцистики велика рідкість

Львівський **„Век Нови"** з 12. липня ц. р. приніс теж передовицю на ту саму тему п. з. „Мементо". В ній між іншим читаємо:

„Хоч ми важко діткнені, хоч найболючіше покривджені в наших почуваннях — мусимо за всяку ціну зберегти спокій, розвагу та зимну кров, що свідчила би про нашу дозрілість і здатність оцінювати всякі явища, хочби й як понурі та гідні напятнування, з вищого державного становища. Це наказує нам здоровий державний розум і непохитна віра в нашу історичну місію, яку переказала нам традиція, і яку підтримує наша віра в нашу силу і життєздатність. Не можна нам датися уносити ніяким хвилевим, хочби й найшляхотнішим поривам. Меч і вага справедливости спочивають у властивих руках, до яких маємо повне довіря".

Інші голоси преси подамо в черговім числі.

З життя українців у Боснії.

БАНЯЛУКА ВІДСВЯТКУВАЛА ШЕВЧЕНКОВЕ СВЯТО.

На другий день Великодних Свят, 9. квітня ц. р., банялуцькі українці основали своє Т-во „Просвіта". При цій нагоді відбули і свято в честь 120-літніх уродин Шевченка. Бановинські „Вербаскі Новини" поставились дуже прихильно до основання українського товариства „Просвіта", а Шевченкове свято назвали перщим у Банялуці торжеством у честь великого славянина й українського поета Тараса Шевченка.

ІМЕНУВАННЯ О. МИХАЙЛА МУДРОГО ПОЧЕСНИМ ЧЛЕНОМ „ПРОСВІТИ" В БАНЯЛУЦІ.

В другій половині травня перебував у Банялуці на лічені канонік і парох Руського Керестура о. Мих. Мудрий, котрий є головою „Просвіти" наших братів, бачванських русинів. Дізнавшись про цей побут, виділ „Просвіти" в Банялуці з пошани до о. Мудрого скликав 27. V. надзвичайне засідання та вибрав о. Мудрого почесним своїм членом. Того самого дня виділ товариства передав грамоту своєму почесному членові, витаючи його й бажаючи йому доброго здоровля й довгого віку у праці над піднесенням нашого народу. Гарними, щиро українськими словами подякував о. Мудрий банялуцьким українцям. Роспитувався про життя наших людей і про стан праці товариства „Просвіти", обіцюючи йому свою поміч.

КОНЦЕРТ У ЧЕСТЬ ШЕВЧЕНКА У КОЗАРАЦ

В неділю 3. червня відсвяткувала читальня „Просвіти" в Козарац 120-ліття уродин Шевченка концертом, у програму якого входили дитячі декламації, сольовий і хоровий спів у супроводі музики і песа в 2-ох діях „Заручини по смерти". Концерт відбувся вечором від год. 5. до 8. під голим небом у подвірю парохіяльного дому. Зроблено гарну сцену, умаєну зелено і килимами, а над сценою пишався великий образ батька Тараса. Не зважаючи на непевну погоду, люди зійшлись численно. Було багато гостей наших сусідів сербів і музулманів, котрим незвичайно подобалися наші пісні та представлення, бо це був перший прилюдний виступ українського слова й пісні, відколи істнує українська оселя в Козарці. Аматори, хоч уперше на сцені, вивязались дуже гарно зі своїх роль. На особливу похвалу заслугують Микола Чернявський, голова аматорського гуртка, Микола Пахлевський, Василь Чернявський, Марта Комарницька і Маруся Лепка. Гості висказувались дуже похвально про наші пісні, а навіть у банялуцькім часописі „Врбаске Новіне" з 8. VI. був поміщений допис одного із гостей про це наше свято.

Кара смерти за переховування вибухових матеріялів.

ВІДЕНЬ, 13. 7. ПАТ. Нині відбудеться перше засідання нового австрійського уряду. Головною темою нарад боротьба з терором націоналсоціялістів. Обговорено і принято проєкт закону, який передбачує кару смерти за переховування вибухових матеріялів. Закон вводить наглі суди за всі злочини доконані вибуховими матеріялами.

Цей закон обовязує до 31. січня 1935 р. Хто до пятьох днів повідомить владу про вибухові матеріяли, того уряд помилує. Уряд рішив теж над складом спеціяльного комітету до боротьби з терором під проводом мін. Фея.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

„ТОВПА НА ТРОНІ“.

(Кореспонденція з Америки.)

Ню Йорк, 27. червня 1934.

Американський фільософ і письменник, Вилл Дюрант, якого лібералізм запровадив його в обійми анархістів у Ню Йорку в часі війни, відбув літом 1933. року подорож до краю Совітів через Канаду, Японію й Сибір. Свої враження видав він при кінці мин. року книжкою, яка отсе вийшла другим накладом в Англії п. н. „Лекція з Росії“ — присвячена „на осторогу американським комуністам“ Книжка писана стилем Дантого, коли той описує пекло. Характеристику режіму в Радянщині він передає висловом „Товпа на троні“ і каже, що „цей страшний кольос зовсім не журиться свободою слова, преси, судівництвом при помочі судейських лав чи яких інших свободолюбних установ, котрі стали вже природними підставами західньої суспільности, а проголошує за справедливі всякі способи, які потрібні державі“.

Маком Моґґеридж, кореспондент англійської газети „Менчестер Ґардіян“ перебув у Радянщині одну зиму і описав свої помічення в недавно виданій книжці „Зима з Москві“. Большевицький режім характеризує він як „ошуканство, ведене під гаслом диктатури пролетаріяту“. А як причину, чому світ не знає повної правди про цей режім, подає Моґґеридж становище пресових кореспондентів у Радянщині, яким не вільно писати власних помічень під загрозою уневажнення паспортового віза, а в додатку увязнення, заслання або й розстрілу їх приятелів або рідні, які перебувають на території СССР як тамошні громадяни. Отже Моґґеридж представляє кореспонденції з Москви, які дістаються за границю, як простий жарт, бо совісний кореспондент не пробує навіть передавати правди, а видумує щонебудь, щоби лише щось вислати за границю.

Треба мати сильні нерви, щоби читати книжки отих і їм подібних письменників, які без застережень кваліфікують теперішній режім у Радянському Союзі як владу найгіршої сорти людей.

Згадуючи про Вилл Дюранта — не треба вмішувати цього імени в довголітнім московським кореспондентом нюйорського „Таймсу“ Волтером Дюрантім, а треба при цій нагоді згадати про його помічення над вартістю ріжних радикалістичних рухів в Америці. Він брав сам живу участь у них і все, що пережив, написав у своїй наче автобіографії п. н. „Переходова доба“. Отже Дюрант твердить таке: Всякі переворотові рухи бувають проваджені молодими фанатиками, які щиро вірять в успіх своєї справи. Як що молодики приходять до розуму, вони покидають радикалістичні табори і стають пересічними бизнесовими громадянами. Всякі спроби зібрати разом ріжнородні радикалістичні напрямки неможливі. Неможливі тому, бо на чолі таких таборів стоять старші віком провідники, які з провадження тих відломків зробили своє звання. І вони перші кидаються поборювати всякі спроби обєднання радикальних елементів в одно русло. Не поможе ніякий зазив до „поступовости“, до вищого „інтересу працюючих мас“ чи яких інших почувань. Вони знають, що це пусті фрази і неможливі до здійснення. А коли вони врятують свою фракцію, то тим самим хоч збережуть своє становище, до якого привязана таки добра матеріяльна нагорода.

Ці помічення Дюранта знайшли потвердження у фактах, які виходять на верх при нагоді боротьби комуністичних орґанізаторів проти робітничих юній, що належать до Американської Федерації Праці. Зпочатку було незрозумілим для пересічного приятеля робітничого руху, чому то большевики так завзято поборюють ці юнії, коли їм не вдається здобути в них проводу. Але цією справою занявся радикальний тижневик „Ди Нейшон“ з Ню Йорку і вияснив, у чому діло. При кінці минулого року появилася ціла низка статтей про „Ракетірство в робітничих юніях“. З тих статтей довідуємося напр., що Сем Каплан, президент відділу 306 юнії машиністів з кінотеатрів, перебував у канцелярії юнії лише два дні в тижні і за це побирав платні 21.800 дол. річно, а його наслідник по 18.000 дол. річно.

П. Дж. Моррін, президент юнії робітників при будові мостів, діставав по 15.000 дол. платні річно, а крім того по 12 дол. за витрати кожного дня. Луїс Кавфман, предсідник віт 244 юнії машиністів з кінотеатрів, побирав по 14.000 дол. річно. Хоч багато членів юнії є тепер без роботи, то платні предсідника ніхто не зменшує.

Крім таких платень дістають ще урядовці юній „даруваки“ при ріжних нагодах. Згаданий Каплан дістав 55.000 дарунку на протязі пяти літ. Урядовці юнії дістають пересічно по 50 дол. місячно на утримання вибагливого авта, купленого коштом юнії, а в одним виїзду, який дійшов до прилюдного відома, президент дістав 300 дол. на направу зубів з каси юнії.

Такі надужиття не булиб ще такими крикливими, якби не те, що урядовці, коли раз дістануться на становище, не хочуть датися ніяк усунути. Нераз триває боротьба повних десять літ, заки загал членів зможе усунути з уряду якогось урядовця, не зважаючи на те, що вибори приходять майже кожного року.

Надужиття в юніях є такі жахливі, що межують із простим розбишацтвом. Вони тим більше жахливі, що надужить допускаються всякі демаґоги, які вміють грати на нервах робітників і в той спосіб дістаються до управи. А потім вживають найгірших способів щоб удержатися при владі. Буває, що загальні збори юнії виберуть урядовців, а такий довголітній урядовець вміє впити з вибору і дальше урядує. Але найчастіше буває так, що при виборах члени у свобідній країні мусять голосувати так, як згори накаже президент, секретар чи інший всемогучий „бос“.

Така господарка в робітничих юніях, це вже система. Не диво, що комуністи так завзято стараються дістати становища для себе. Тоді вони не дбають про якісь хочби навіть позірні засади справедливости чи господарности, а безпощадно видають міліони робітничого гроша на утримання комуністично-большевицької преси чи інших своїх орґанів.

Ті українські товариства, яких підступом заманили відбувати свої паради в большевицькім „Українськім Робітничім Домі“ не можуть втечи звідтам, поки не втратять останнього цента з каси в користь большевицької пропаґанди.

Утікачі з радянської України оповідають, що з початку большевицького режіму наші дядьки пробували переводити вибори до ріжних управ у радгоспах чи колхозах. Але після вибору приходив з району наказ вибрати тих і тих комсомольців і навіть не було як противитися.

Порівнюючи вісти, записані згаданими письменниками, з тим, що діється по американських юніях і хочби по українських товариствах, які дісталися в обійми большевизму, треба прийти до висновку, що люди з товпи не спосібні до влади навіть у малих орґанізаціях, а тим менше не надаються до управи державою. І справді горе державі чи народові, коли на їх престолі засяде товпа, котра не руководиться справедливістю, а простим інстинктом. Коли робітничі маси остають усе під впливом демаґогів, що без упину сіють ненависть до всіх, нема чому дивуватися, коли ці маси затрачують засади права, засади чоловіколюбства, а сліпо йдуть по лінії ненависти до всього людства і лакімства для себе самих.

Семен Демидчук

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 16 ЛИПНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 51

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Нові приказн. — Стан УСС. — Поділ військової команди Львів. — Вимарш куренів УСС. у поле.

А тимчасом ситуація на нашім фронті дещо змінилася. Російські війська трохи за далеко загнались на Угорщину і мусіли завертати назад. Наші стрільці у числі 1000 душ, що вийшли проти них, не мали нагоди брати активної участи в боях, і заняли лише були резервові позиції поза Свалявою, а опісля перейшли зовсім у резерву. В день чи два (3. 10. 1914.) після того, як я приїхав до St. Mikloš, був у мене от. Коссак і навіть переночував у мене. До побраних 30. вересня 30.000 корон на видатки взяв ще 10.000 і після короткого побуту відїхав назад до себе. Тому, що воєнна ситуація поліпшилася, став приїздити до мене надпор. Кватернік, та вже з новими приказами, що з підїздовою війною не мали нічого спільного.

Стан мужви УСС представлявся так: Коло от. Коссака було 5 сотень — у числі 1000 людей. Сотн. Семенюк із своїми на Ужоку. Сотн. Дідушок із своїми — може 120 людьми — в St. Mikloš. А тимчасом до Горошди напливало щораз-то більше стрільців із висланих двацяток, так, що в перших днях жовтня можна було утворити зовсім безпечно дві повні сотні.

Тодішню військову команду Львів розділено на дві частини. Адміністративну частину, яку під назвою Militärkommando вислано з початку до Igló, опісля до Nagyvarad, дальше до Грацу, остаточно до Mährisch Ostrau, де й перебуває ще у хвилині, коли отсі спомини пишу (серпень 1917 р.). З другої частини під командою (тоді) ген.-майора Гофмана з шефом штабу гр. Лямезаном утворено так звану оперативну групу, якої урядова назва була „Operatives Miltkmdo Lemberg“. Незвичайно тяжка задача припала тій команді, а саме боронити Карпат на просторі від Тороні до Ужоку, простору, що його сьогодні боронить ціла армія.

УСС після першої своєї постави із сотнею Дідушка мали добру славу, а що кожний кріс становив тоді велику вартість, тому й постановлено втягнути до акції усіх стрільців. План був такий: Зі стрільців будуть утворені три курені, з яких один у силі трьох сотень буде під проводом от. Коссака, два інші будуть складатися з двох сотень, під командою д-ра Шухевича і д-ра Волошина. Коссак піде зі своїми в напрямі Верецьких, д-р Шухевич на Ужок, де до нього прилучиться сотня Семенюка, а д-р Волошин на Тороню. Після поставлення такого пляну покликали всіх трьох курінних до St. Mikloš і там дістали вони прикази в присутности надпор. Кватерніка. Було це дня 7. жовтня 1914 р. Всім їм виплатив я потрібні на мужву гроші та просив вести точні рахунки, щоб я опісля міг вирахуватись із побраних грошей.

Дня 8. жовтня 1914 р. вирушили курені в означену дорогу. А до сотника Семенюка в Revhely (Nagyberezna) і до 2. куреня 66. п. п., до якого був він приділений, вислав я зараз телеграму такого змісту: „На приказ військової команди має сотня прилучитись зараз до кольони 4-го корпусу, який посувається на лінії Ужок-Турка. Сотня переходить там під прикази курінного д-ра Шухевича. Дальші прикази на місці. Харч взяти на 3—4 дні. Телеграма служить як Offene Ordre для веденого Вами транспорту“.

Ті відділи, які тепер вийшли в поле, навчилися того, що конечно потрібно удержувати бодай які-такі звязки з поодинокими четами УСС. Навчилися, що можна посилати мельдункових їздців, що до чогось служать телефони й телеграфи і т. п. Про ті звязки далося би багато сказати і я про це не забуду при нагоді, одначе мушу тут зазначити, що вони не були такі, які повинні були бути. Спонукували до них звичайно якісь потреби: в перших місяцях грошеві, а в дальших по найбільшій частині лиш особисті просьби, або коли біда допекла, як уже хто наброїв забагато. (Далі буде.)

Участь жінки в українському письменстві.

РЕФЕРАТ П-НІ КАТЕРИНИ ЧАЙКОВСЬКОЇ, ВИГОЛОШЕНИЙ НА УКРАЇНСЬКОМУ ЖІНОЧОМУ КОНГРЕСІ В СТАНИСЛАВОВІ.

IV.

Ольга Кобилянська і характеристика її творчости. — Уляна Кравченко. — Людмила Старицька-Черняхівська. — Е. Ярошинська. — Дніпрова Чайка. — Любов Яновська. — К. Малицька. Ол. Кисілевська. — Хр. Алчевська. — К. Гриневичева.

Ольга Кобилянська, зі своєю фільософією сильних індивідуальностей, все дає в своїх творах людей сильних духом, людей, що стоять понад товпою, що все прямують у сферу надлюдських почувань.

Тому то герої, а властиво героїні її творів, це не рядові, як у Марка Вовчка люди, це вже жінки з більшим і сильнішим прямуванням вгору.

Перше, що найбільше відріжняє їх від загалу, це глибоке замилування до краси й вічне її шукання всюди.

Найдосконалішу красу находить Кобилянська разом зі своїми героїнями в природі. Вона, природа, є незрівнана в своїй красі і навіть люди виходять у порівнанні з нею брудні й вульгарні, коли своїми негарними голосами нарушують живе мовчання пралісу, який вони приходять нищити.

А як протиставляється все в живому пралісі брутальній силі наємців, все, почавши від найдрібнішої рослинки до гордого орла.

Коли один з прибулих людей вдарив топірцем по старій смереці, то „Вона здрігнулась. Відколи жила, не чула на собі топора. Удар той розлягся по цілому лісі, і всі дерева задержали віддих; беззвучна тиша, повна дожидання, розіслалася і почулося звільна і виразно слово: „Зрубати". (Битва).

Кобилянській близьке і рідне не лише те, що люди називають мертвою природою, а все природне взагалі.

Якою глибокою любовю вона сповиває своїх героїв, що мають природні почування і злиті з природою, згармонізоване з нею, життя, бачимо хочби з оповідання „Некультурна".

А герої величної епопеї, присвяченої людям землі і названої „Земля", люди з їх непоборною любовю до землі, яка творить невідділну частину їх істоти.

Вони так кажуть: „Ми люди, що знаємо лише землю. Вона чорна, то й руки наші почорніли від неї, та проте вона свята".

Жінки ближчі і більше зрозумілі для письменниці і тому їх долею вона займається найбільше. Вона хоче, щоби всі бачили у жінці передовсім людину, а також, щоби жінки ставали тими найсильнішими індивідуальностями, тими надлюдьми, які були улюбленими її героями.

Героїні Кобилянської здібні на дуже глибокі почування і навіть у найдрібнішому русі виявляють глибину своїх почувань.

Коли Ганна з „Землі", прощаючись з Михайлом, що іде до війська, випроваджала його, вона тільки вклонилася йому, а цей поклін так змальований: „Цілу душу вложила вона несвідомо в сій хвилі у поклін".

Вони, ці героїні, мають цілковиту свідомість своєї людської гідности, здобутої працею над собою, а тому в „Царівні" Наталя намовляє навіть Оградина працювати над собою, щоби стати „твердим, могучим і гідним поваги".

Пребогата краса Карпат і їх мальовничих мешканців так чарує Кобилянську, що вона в своїх карпатських новелях наче тільки переказує все те, що їй нашіптували вони самі, так безпосередньо й по мистецьки виходять вони в її творах.

Хоч як богата є творчість О. К., за всетаки є це справа ще не збілянсована, вона живе, творить і скарбниця нашої літератури ще не раз відчиниться, щоби збогатитися ще не одною перлиною її творчости.

Говорячи про ці вже часи в українському письменстві, коли в ньому беруть участь письменниці тої міри, що Олена Пчілка, Наталя Кобринська, а пізніше навіть і такі, як Леся Українка чи Ольга Кобилянська, коли немає ані одного нашого видавництва, що не булоб збогачене участю в ньому української жінки, стаємо перед тим, що не можемо вже в півгодинному рефераті огорнути і вичерпати таку багатогранну і пребогату творчість української жінки, що розливається цілим морем чистої джерельної води, яка підбадьорує й змішнює зболілу душу народа-страдника. Тому спинемося ми лише на головних етапах розвою творчости українських письменниць.

У цьому часі пише свої всесторонні глибокі у своїх громадсько-виховавчих думках поезії **Уляни Кравченко**, котра в свому вірші „На новий шлях" вказує дорогу до незалежної праці на самостійному шляху української жінки.

Вона в своїх поезіях прикликає до непохитности і витрівалости і до сьогоднішнього дня не покидає її та сила духа, якою вона змішнює і підбадьорує слабших.

„Не сліз потрібно, щоб ставать до бою,
Не сльози — силу й жар візьми за зброю,
Ту силу, що любов у груди л'є,
Ту міць, щоб думи в діло осущать,
Той жар, щоб з злом боротись і прощати,
Все, чим тебе невіра й злоба б'є".
„Слабих кріпити, за бездольних битись
Самому-ж помочи не ждати ні від кого".

Людмила Старицька-Черняхівська дала багато поезій, повістей і творів драматичних. У драмі „Гетьман Дорошенко" вона говорить про визвольну боротьбу українського народу в XVII столітті: цей історичний момент представлений і в „Боярині" Лесі Українки.

І так від Олени Пчілки та Наталії Кобринської аж по сьогоднішній день стає одна по другій до праці для свого письменства, до його піднесення й збогачення ціла низка українських письменниць.

Ще в „Першому Вінку" пишуть обидві сестри **Павликівни — Ганна** й **Катерина**, далі переважно в журналі „Буковина" і інш. містить свої твори ще одна письменниця з Зеленої Буковини **Евгенія Ярошинська**. У цьому часі виступає **Дніпрова Чайка** зі своїми чудовими поезіями в прозі, а особливо морськими малюнками; **Любов Яновська** з оповіданнями з життя селян та драматичними творами, в котрих вона розглядає питання особистого людського щастя; незвичайно цікаві оповідання з подорожей давала редак. „Жіночої Долі" **Олена Кисілевська**, що писала під псевдонімом Галичанка; ніжний співець квітів і гармонії людського поступовання зі словом **Христя Алчевська**; модерністична в формі своїх останніх творів **Катря Гриневичева**; **Марійка Підгірянка** зі своїми коломийками і т. д., і т. д. аж до заповідаючої світ своїми зорями творчости **Галини Журби** і інших, яких уже треба назвати письменницями грядучої доби, котрі запові-

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. ЛИПНЯ 1934.

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

У стейті Мизурі.

З ПОЇЗДКИ ПО АМЕРИЦІ.

Брама до прерій. — Прилучення Мизурі. — Невільництво чорних причиною розлому Зл. Держав. — Непевна рівність. — Дивна прикмета визвольників. — Сліди чорних і червоних в Америці.

З великим розгоном, майже стрімголов впадає наш поїзд у браму американських прерій, у дорічча великого Місісіпі, що збирає не тільки тутешні води, але й із великої частини Північної Америки та несе їх на полудне. Мене вже не тішить принагідна ріжноманітність терену, бо вона лише хвилева. От, щоби око на хвилину відпочало. Пануючий тон околиці — рівнина, а на ній корови, коні, чорні безроги з поросятами, білі й дородні, але брудні вівці. Це теплий стейт Мизурі з урожайною землею, на якій управляють кукурудзу, пшеницю, овес, бавовну й тютюн та добувають вугля, цинк, олово й залізну руду.

Цей то стейт розмірно недавно став складовою частиною Злучених Держав. Залєдви 134 роки тому, за славного президента Монрое, що проголосив був засаду американської політики „Америка для Америки". Ця політична засада обовязувала, аж доки 1916 р. президент Вільзон не вмішав Америки у світову війну.

В часі прилучення стейту Мизурі (1820 р.) була в Америці дуже гострою справа невільництва чорних. Північні стейти, в яких осіли були працьовиті нащадки англійців та голяндців, були проти невільництва. Французи, еспанці та португальці, стиснені в полудневу частину теперішних Злуч. Держав, уроїли собі, що можна жити тільки з плекання бавовни і то обробляної руками чорних безплатних робітників. З нагоди прилучення нового стейту, що простягається по правому березі Місісіпі, вигнула знову надія для полудневих стейтів хочби на цій новій американській землі урятувати право на невільників. Північні стейти стояли завзято за рівністю. Прийшло до компромісу в т. зв. „Мизурському договорі" (1820), в якому означено, що невільництво може сягати щонайбільше до 36 і пів ступня північної географічної ширини. Сама держава Мизурі була проти невільництва, бо вона була заселена в більшій частині дрібними промисловцями, а головно власниками малих фарм, які хилилися до становища північних американських стейтів. І коли полудневі держави збунтувалися, виступили з Союзу Злучених Держав та основали „Союз Сконфедерованих Держав" з окремою конституцією та президентом Джеферзоном, то стейт Мизурі лишився у давньому звязку. Щойно великий президент Лінкольн освободив чорних і принайменше в теорії. „но пері", зрівняв їх з білими. Але у практиці ще далеко до тої рівности.

Химерна пані та людська культура!

Така думка приходить до голови, коли призадуматися над проявами того виплоду духа людських поколінь. Людина, кляса, нарід — визволяється від фізичних, духових і моральних пут. Пручається сама одинцем чи збірно в обороні своєї волі — свободи. Тоді вона „благородна", чоловіколюбна: боролась би й за волю інших, що до неї не належать ні по крові, ні по заняттю, ні по традиції. Але коли вже виєднає якийсь простір для себе й осягне такий ступінь розвитку, що сама свобідніше розпростується, тоді готова придавити хочби й на смерть тих, яким ставала у захист — за їх „ліберте, егаліте, фратерніте", чи як там цього там сла не парафразували би. Хочете прикладів цього? Чи мало їх?... Ця химера дітнула й чорних. А всеж таки жаль їх. Вони дали Америці свої цінности — хочби пісню, хочби велику працю для зросту американської могутности. Їх сліди є тут усюди. Що інше червоні. Вони не дали до зросту Америки нічого, крім назв багатьох місцевостей — не залишили слідів. Вони тільки плекали „свободу"; але свободу дикого буйвола чи осла. Тому їх сьогодні тримають немов у клітках — по резерватах. І немає з того ніякої шкоди: ні світові, ні індіянам.

Плекаймож наші власні національні цінности, вкладаймо їх у загальну культуру, аби не стати непотрібними й не попасти в резервати

дяються часами дуже сильно та про котрих сьогодня ще не можна говорити.

Я вже казала про те, що навіть перший жіночий альманах згуртував коло себе дуже велику кількість українських письменниць, а поза тим твори українських письменниць містять усі журнали українські, як наддніпрянські, так теж і наддністрянські і коли переглядаємо ці журнали, то всюди стрічаємося з творами українського життя як українсько-національного, так і особистого характеру.

Неперіодичні видання виходять теж при численній участи наших письменниць: так у прекрасній антольоґії української лірики, уложеній Франком, „Акорди", поміщено великий відсоток поезій наших письменниць, не менший теж і в другій антольоґії „Струни".

Сьогодні, маючи досить поважну кількість жіночих журналів, у котрих працюють майже виключно жінки, українські письменниці беруть участь у всіх українських видавництвах, у яких містять оригінальні твори, а також дуже збогачують наше письменство й перекладами зі світових літератур.

Так само підноситься й поширюється участю жінки спеціяльну літературу і видавництва для дітей, до цього особливо причинилися **Катря Гриневичева** та **Константина Малицька** (Віра Лебедова).

Українські жінки збогатили своєю участю всі роди письменницької творчости, бо писали поезії, оповідання, повісти і твори драматичного характеру.

Отже, навіть з цього побіжного огляду бачимо, що українська жінка своєю участю в письменстві дуже збогатила його.

Голос її був бадьорий виховував замилування до всього рідного, будив віру в свої сили, закликав до боротьби за краще майбутнє і до чудової ґами українського письменства вніс пребогаті і ріжнородні акорди.

Катерина Чайковська.

—o—

По широкому світі.

Уряд полудньово-африканської унії розвязав національ-соціялістичну партію, а цей рух признав нелеґальним. Провідник націонал-соціялістів Лошніцер отримав приказ покинути полудньово-африканську унію.

— Адмірал Кольбе з вищими німецькими старшинами приплив до Портсмавту та склав візиту першому льордові адміралії.

— Капітан ґенерального штабу воєнної маринарки Івашіта відплив до Америки, а звідтіля до Льондону, де візьме участь з амбасадором Матсудайрою у морській конференції.

— Державний секретар міністерства праці Гірль заявив, що 300.000 осіб буде виконувати примусову працю. Тепер працює вже 230.000 людей. Гірль домагається теж примусової праці для жінок.

— Президент Лєбрен підписав декрет, на основі якого скасують 10.300 посад та урядів і таким чином уряд заощадить 152 міліонів франків.

— Німецькі студенти політехніки в Данціґу уладили віче з протестом проти переслідування німців у Мемелі.

— На засіданні ради міністрів мін. Барту виголосив звіт про свої останні подорожі. Міністр з вдоволенням підкреслив згоду В. Британії на заключення договорів взаїмної помочі у Східній Европі.

— У Ляйпціґу закінчився великий процес проти 80-ох комуністів. Усіх комуністів засуджено від 6 місяців до 3 і пів року тяжкої вязниці.

— У Німеччині дійшло до великої летунської катастрофи в якій згинуло 7 осіб. Причини катастрофи не відомі. Влада арештувала всіх робітників, які працювали біля літака і 70 комуністів.

— Праські часописи повідомляють, що в кабіні повітреплава „Цепеліна" у Фрідріхсгафені викрила влада пекольну машину. Дотепер арештували 42 робітників і техніків.

— У Відні влада викрила підземний хідник від електрівні до робітничої дільниці. Здогадуються, що хідник побудували соціял-демократи перед відомими подіями в лютому ц. р.

— Прокуратор обвинувачує ком. Бові, який вів слідство у справі Ставіського та судді Пренса за хабарництво та співучать у злочинах.

— У Караґі арештували англійця, який зі сокирою під одіжю хотів дістатися до палати, в якій проживає Ґанді.

— У м. Бріджтови стейту Ню Джерси дійшло до сутичок робітників з поліцією. Багато осіб поранено. Посадник міста зажадав від ґубернатора проголошення стану облоги і військової допомоги. Арештовано 17 осіб.

Великий політичний процес у Станиславові.

ДВАНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Св. Владислав Чуховський, постер. з Підгаєччини, зізнає, що підс. Мороз був нотований як член ОУН і що часто стрічався з членами ОУН. Обор. д-р Бих домагається від свідка, щоб виявив цих членів ОУН. Свідок заслонюється урядовою тайною. Тому обор. д-р Бих ставить внесок, щоб трибунал роздобув у воєвідській поліц. команді в Тернополі звільнення свідка від урядової тайни. Прокуратор заявляється за цим внеском. Трибунал по нараді вислав до команди поліції в Тернополі телеграму в цій справі.

Св. Казимир Малодобри, командант поліц. в Завадові, зізнає, що підс. Мороз перед виїздом до Надвірної нібито сказав в одному товаристві, що по нападі в Надвірній виїде до Берліна. Про це повідомив свідка його конфідент.

На запит д-ра Биха, чому свідок в слідстві цього не зізнав, свідок каже, що його інформатор сказав йому про це щойно пізніше.

Тому, що свідок не хоче виявити цього конфідента, а радше не знає того середовища осіб, в якому Мороз нібито сказав вище згадані слова, обор. д-р Бих ставить знову подібний внесок до першого, щоб звільнити свідка від уряд. тайни і таким робом через вияснення цього окруження роздобути свідків на цю обставину. Трибунал по нараді рішив прихилитись до внеску оборони.

Св. Микола Венґер зізнає, що часто бачив, як підс. Заставецький стрічався з Морозом.

Св. Пшеничний зізнає, що підс. Заставецький зичив у нього 5 зол.

Св. Гриць Вівчар зізнає, що перед відїздом Заставецького до Надвірної бачив підс. Заставецького, як з кошиком ішов до села Старого Литвинова.

Св. Володимир Сениця зізнає, що перед арештуванням Барабаша підс. Корінець просив, щоб він поїхав на прогульку. Одначе тому, що Барабаша боліла нога, сказав, що не поїде, хіба пізніше і то на Львів або Чорногору.

Свідки Гринько Заставецький, батько підс. Василя і **Михайло Барабаш**, брат підс. Гриця, не хочуть зізнавати, користаючи з відповідного закону.

Св. Михайло Барабаш зізнає, що знав про те, що Корінець вибрався на прогульку. Куди, цього не знав.

Після зізнань знавця д-ра Дверніцького, судового лікаря, що підс. Мороз є зовсім здоровий і не терпить на утрату памяти, предсідник проголосив рішення воєв. поліц. команди в Тернополі, яка не звільнила вищезгаданих свідків від урядової тайни..

Св. Ераст Баландюк з Болехова зізнає, що в серпні м. р. стрінув підс. Барабаша й Корінця в Болехові; довідавшись від них, що їдуть у Чорногору, порадив їм їхати поїздом, тим більше, що Барабашеві пустилася з носа кров.

Св. Яніна Форикевіч, полька зізнає, що в серпні мин. року стрінула підс. Барабаша й Корінця в Станиславові й ходила з ними весь час до відїзду поїзду.

На запит прокуратора, чи підсудні не ходили часом до „Маслосоюзу", свідок перечить. Тому, що зізнання свідка суперечать зізнанням інших свідків, які зізнали, що підсудні були в „Маслосоюзі", прокуратор велів цього свідка арештувати.

З черги на внесок прокуратора рішив трибунал переслухати свідка **Анну Циб** на тайній розправі тому, що цей свідок є в слідстві і явність розправи моглаб пошкодити доходженням у справі обв. **Анни Циб**.

По відчитанні зізнань деяких свідків, зложених у слідстві, предс. відложив розправу до пятниці.

Презес львівського ББ заповідає боротьбу.

Польські журналісти в голови ради ББ. на південно-східні воєвідства.

Презес ради ББ південно-східних воєвідств д-р Домашевич приняв у четвер на авдієнції польських журналістів. Вони зголосилися у звязку з енунціяцією мін. Міхаловського. Львів, сказав д-р Домашевич, відразу був переконаний, що мін. Перацького вбив член ОУН. Населення півд.-східних воєвідств свідоме, що вбивство пок. Голувка та мін. Перацького в нічому не змінить напрямної польської політики у відношенні до меншин, установленої ідеєю Голувка та реалізаційної програми мін. Перацького. Все населення жде, що уряд згідно з заявою прем. Козловського білим залізом випалить середовище української терористичної акції. Винищення того середовища вимагає винещення тієї атмосфери, того клімату, який створює та розвиває те середовище. Годі толерувати пропаґанду ненависти до держави та всього, що польське, пропаґанду, яку все ще безкарно веде частина гр.-кат. клиру та українські націоналістичні кооперативні й культурно-освітні орґанізації. Бо ця пропаґанда створює не що інше, як цю атмосферу та клімат, що плекають середовище для аґентів і для акції ОУН. „Сподіємося, закінчив д-р Домашевич, що уряд не здержиться навіть перед найрадикальнішими засобами, щоби зробити кінець засівам ненависти до держави, тим усім засівам національної та партійної ненависти, без огляду на це, з якого ряду й роду, амони чи трибуни роблять ті засіви".

Гітлер про криваві події в Німеччині.

РИМ, ПАТ. Туринська „Ґазета дель Пополо" помістила інтерву з Гітлером про криваві події в Німеччині. Гітлер сказав, що кілька разів старався навернути до порядку людей, які боролися 12 літ при його боці. Ще перед вибухом бунту розмовляв 5 годин і старався переконати одного з провідників революції, що його шлях відбігає від Гітлера фатально. Пересторога була безуспішна. Змовники хотіли передовсім схопити Гітлера. Ті люди від 12 літ звикли до конспіраційної праці, не могли пристосуватися до нових умовин, до нової влади, бунт проти всякої влади став їх другою природою. Ті люди не могли найти звязків із народом. Виступаючи проти бунтівників, робив це Гітлер для добра гуманітаризму та в обороні всіх німецьких родин. Колиб революція у Вісзе осягла свою мету, плакалоб у Німеччині не 10 чи 12 жінок, а десятки тисяч. Проти почувань людяности виступають лише ті, що хотілиб затопити Німеччину в хаосі громадянської війни. Без сумніву після першої змови, колиб удалася, прийшли би дальші. В гру входила тут доля всієї Німеччини. Кожну змову на призначення держави треба окупити жертвою смерти. Хто для особистих або партикулярних цілей хоче використати владу, яку має для будови держави або оборони революції, матиме відтяту голову. Така доля стріне кожного, хочби вже далеко зайшов і мав велику владу, яку одержав від мене — закінчив Гітлер.

Британське демарш у Берліні.

Міністр Саймон у пятницю зложить у палаті громад заяву британського уряду в справі гостини мін. Барту у Льондоні та поінформує палату про постанову британського уряду про демарш у Берліні із приязним вказанням на доцільність уведення в життя французького проєкту сх.-европейського пакту взаїмної помочі.

—o—

Відгомін атентату у большевицькому консуляті.

14 МОЛОДИХ УКРАЇНЦІВ ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ У ЛЬВОВІ.

ПЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

ПИТАННЯ ДЛЯ СУДДІВ ПРИСЯГЛИХ

У пятницю 13. липня ц. р. вже замкнено доказове поступовання і предсідник відчитав 18 питань для суддів присяглих. Всім підсудним поставлено по одному питанню за злочин державної зради зі статті 97 § 1 к. з. Крім того підс. Лемикові ще одно питання за злочин намаганого вбивства возьного консуляту І. Джугая; підс. Нидзі та Маєвському два питання за допомогу атентатчикові і підс. Мирονові питання за поширювання нелегальних видань ОУН.

Оборонці зголосили цілу низку евентуальних питань домагаючися відділити приналежність до „Юнацтва" від приналежности до О. У. Н. Крім того обор. **д-р С. Шухевич** домагався поставити питання для підс. Лемика за злочин ушкодження тіла. Трибунал по нараді відкинув усі внески оборонців.

ПРОМОВА ПРОКУРАТОРА Й ОБОРОНЦІВ.

Після того почав промовляти прокуратор, який піддержував в цілости акт обвинувачення. По промові прокуратора промовляв обор. **д-р С. Шухевич**, який збивав тези акту обвинувачення та виказував невинність своїх 10-ох клієнтів

ОБІДОВА ПЕРЕРВА.

В год. 2·30 пополудні предсідник перервав розправу до год. 5.30 вечором. Промовлятимуть далі оборонці, а саме: **д-р Л. Ганкевич, д-р С. Шевчук, д-р Тенцер** та ем. суддя **Мрозовський.**

Соймова опозиція за скликанням сойму.

Варшавські часописи повідомляють, що в звязку з уведенням у життя концентраційного табору в Березі Картуськім соймова опозиція задумує звернутися до маршала Світальського зі запитом, чому досі не скликано сойму. Сумніваються, чи марш. Світальський відповідатиме на цей запит, тому акцію опозиції треба вважати радше демонстрацією.

Розстріляли бувших білоруських послів.

У 1929. році білоруські посли до І. польського сойму Баранов і Каганович передісталися неле́ґально до СССР. Спочатку їх приймали оваційно як героїв революції. Тепер їх признали ворогами працюючого народу та розстріляли. Жінці Баранова приказали покинути Мінськ.

Схопили Свен Гедіна.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Славного мандрівника і дослідника Тибету Свен Гедіна схопили повстанці в китайськім Туркестані. Свен-Гедінова виправа складається з 4 шведів, 3 монголів, 3 китайців. Свен Гедіна полонили в Урунсі збунтовані вояки ґен. Ма-Чунь-Іна, який заняв Кашґар. Це вже вдруге взяли Свен Гедіна в полон. Вперше придержали його в березні. Тоді закидали йому змову з ворогами Ма-Чунь-Іня.

—o—

Чому відкликали маневри в Німеччині?

Льондонські часописи твердять, що маневри райхсвери в Німеччині відкликали з причини масових пожеж лісів. Виявилося, що в багато випадках пожежі були наслідком саботажів. Гітлер і його ґвардія, по словам згаданої преси, не хоче маневрів, також тому, щоби військо масово не сходилося з населенням.

—o—

Схопили палія масової пожежі в Німеччині.

БЕРЛІН, 13. 7. ПАТ. У Форст у Лужицях Долішніх арештувала влада мужчину, якого підозрівають у підпалі доокoличних лісів. Дотепер згоріло 3.000 морґів ліса. Арештований мав заявити, що пожежа викликує в нього велику радість. Здогадуються, що це недужий на умі. Пожежі ліса, який горить уже цілий тиждень, ще дотепер не вгасили.

Собаки загризли свояка раджі.

СІМЛЯ, ПАТ. 80 вівчарських собак раджі Аттара в провінції Оріса розшарпало раджового свояка. Він не знав, що собак опущено та вийшов вічю з палати. Як на крик нещасного збіглися люди, знайшли лише кілька костей.

—o—

Розпорядки в справі Берези Картуськoї.

Пінський воєвода полк. Костек-Берпацький видав розпорядок у справі концентраційного табору в Березі Картуськім, оголошений в „Полеськ-ому Дзеннік-у Воєвудзк-ому" ч. 13., який розліпили афішами по сьому поліському воєвідстві. В розпорядку сказано, що 1) особам неуправненим не вільно переступити лінії, зазначеної дротами, які є перед парканом, 2) фотографувати табор інтернованих, 3) порозумівaтися якнебудь з інтернованими. За нарушення тих приписів каратимуть адміністраційним шляхом карою до 500 зол., 14-денним арештом, або обома карами.

У другому розпорядку воєвода перестерігає околичних мешканців і приїзжих перед якимнебудь намаганням навязати взаємини з інтернованими з поминенням адміністрації табору, перед допомаганням в евент. приготуваннях до втечі або до самої втечі та перед усякою чинністю, що противиться приписам про таборя. Винуватців каратимуть адміністраційно, а крім того їх можуть інтернувати, як таких, що загрожують прилюдному спокоєві та безпеці, незалежно від карно-судової відповідальности.

Перші вістки з Берези Картуськoї.

Польська преса помістила в останньому тижні кілька репортажів цікавих жуналістів з Берези Картуськoї. Це містечко віддалене 324 км. від Варшави, у трикутнику між Берестям, Пінськом і Барановичами. Зал. стація до нього називається Блудень і віддалена від Берези 5 км. Один з репортерів пише про свої враження так:

„У віддалі кільометра від Берези Картуськoї працював на шосі гурт людей. Як виявилося, були це відокремлені в таборі, яких вживають до примусової праці. Обабіч шоси яких 70 людей з лопатами й молотками працювало при її направі. Пильнує їх подвійний кордон поліцаїв. Крім цього обабіч шоси є ще й поліцаї на конях.

Бараки, в яких мешкають вязні, находяться у віддалі 400 м. від Берези. Довкола неї тягнуться державні ліси, дуже небезпечні, бо можна в них втопитися. Фізична праця в таборі триває 12 годин денно. Крім того 2 години призначені на держ.-сусп. виховання. На вдержання кожного вязня призначено 28 сот. Мимо цього, що на Поліссі харчі дуже дешеві — це дуже мало.

Службу в таборі виконує 300 поліцаїв, здебільша з поліційної школи в Жирардові. Високу кількість поліцаїв виясняють труднощами встерегти вязнів та сподіванням більшої їх кількости.

Пишуть нам: Арештований у Познані *Володимир Ляшкевич*, якого вивезли до концентраційного табору, не є ніяким діячем, тільки українцем, студ. II. р. медицини і походить зі Снятина. Арештували його 17. черва ц. р. і по двох днях звільнили, але зараз таки знову арештували. *В. Ляшкевич* пересидів у поліційних арештах 8 днів і опісля вивезли його до Берези Картуськoї.

З Коломиї дістали ми таке вияснення від п. Івана Михалевського: Мій син *Богдан Михалевський*, абсольвент медицини, якого вивезли до Берези Картуськoї не був караний, як це помилково подано в ч. 182-ім „Діла" за „Віком Новим". Б. Михалевський був тільки головою читальні „Просвіти" ім. Г. Сковороди в Коломиї та їздив з відчитами про сухоти від Українського Гігієнічного Товариства.

—o—

Відкинули касацію Корпана.

Найвищий Суд відкинув касацію Степана Корпана, якого на основі вердикту суддів присяглих засудив трибунал у Львові при кінці квітня ц. р. на кару смерти за вбивство команданта поліції у Вибранівці Тадея Врубля. Коли президент не помилує засудженого Корпана, його повісять.

Мін. Бек їде до Естонії.

ВАРШАВА, 13. 7. ПАТ Міністр закордонних справ Бек їде в дні 23. липня ц. р. до Таліна з метою ревізитувати міністра закордонних справ Естонії.

Еріо їде до Ковна.

ПАРИЖ, 13. 7. ПАТ. За кілька днів приїде до Ковна мін. Еріо з литовським послом у Парижі Клімасом.

РИГА, 13. 7. ПАТ. Сюди приїхав з Мемелю заступник голови французької радикально-соціяльної партії Пфайфер.

—o—

Велика повінь в Японії.

ТОКІО, 13. 7. ПАТ. Повінь в провінції Ішікава заподіяла великі матеріяльні втрати і потягнула багато людських жертв. Офіційний комунікат каже, що втопилося 50 осіб, а нема вісток про 100 людей, 470 домів вода знищила, а 15.000 є частинно під водою.

Матеріяльні втрати обчисляють на 25 міліонів ен. Стан води почав уже опадати.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 50-7

— **Маґазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол.** 1285 95-100

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 143729-1

— **Румунська військова орхестра у Львові.** Тому, що заповіджений концерт обєднаних румунських військових орхестр (750 людей під пров. полк. Массіні) не міг з приводу зливи відбутися 29. червня ц. р. у Львові, ця орхестра відбуде на повороті з Праги два свої концерти щойно в неділю 15. ц. м. в год. 12-ій і 17.30 поп. на майдані „Сокола-Мацержи". У програму концертів входять увертюра до Тангайзера Ваґнера, Симфонія Бетовена, Фантазія на румунські теми і ряд популярних творів. Білети вчасніше у маг. нот Сейфарта, вул. Академічна 6. видані на 29. м. м. тючесні урядові й редакційні білети важні.

— **До Берези Картуськoї** відставили з дрогобицького повіту 7 осіб, у цьому 4 комуністи

і 3 українців. Між тими інтернованими є: м-р Ляйб Йозефсберг, адв. конципієнт і Мордехай Бавмкелер, письменник із Варшави, що переходово був у Дрогобиччині.

— **Приписи про польські вироби.** 13. липня ввійшов у життя розпорядок про охорону польських виробів. На основі того розпорядку м-ство промислу та торговлі даватиме фабрикам у Польщі дозволи означувати свої вироби спеціяльними значками, які казатимуть, що вироби ті польської продукції. За підроблювання таких значків накладатимуть грошові кари до висоти 50.000 зол., а товари нелеґально означені як польські, будуть конфіскувати.

— **Залізничі знижки для безробітних.** Польське м-ство суспільної опіки затвердило інструкцію Фонду Безробіття, яка передбачує що із залізничих знижок при подорожі для обняття або пошукування праці користатимуть лише зареєстровані в бюрі посередництва праці при Фонді Безробіття.

— **Сталін на індексі.** Польське м-ство помістило в списі видавництв, які заборонено привозити до Польщі, три Сталінові промови, видані партійною комуністичною книгарнею у Москві.

— **„В біло-амарантовій провінції".** Щож це за провінція. Це по словам Збігнева Гротовського (ІКЦ: ч. 192, з 13. липня) наша Гуцульщина. Гуцули, впевняє автор, тужать за польськими „гарцерами". Ще як сніг таяв, допитувалися, коли приїдуть „гарцерки". Вони найшли з гуцулами спільну мову, тому, мовляв, не буде пустим символом, як розпалять ватри від Тешина по Чорногору в дні „Свята гір". Тоді то в Закопаному зіллються гуцули, лемки та бойки.

— **Як шануємо самі себе.** П. Василь Цмайло-Кульчицький, колишній начальник організаційного відділу „Дністра" та колишній голова „СУПРУГА", віддає справу адв. д-рові Фердинандові Квятковському і вносить проти українського письменника Степана Чарнецького та проти інж. Володимира Браташа, службовика „Центросоюзу", позов у польській мові до городського міського суду у Львові ч. VIII C586/34 Від когож маємо вимагати пошани своєї мови, коли самі її не шануємо?

— **Як було з сокільськими відзнаками?** Хвальна Редакціє! Прошу помістити отсе спростування: Неправдою є, як було поміщено у ч. 181 Вашого почитного щоденника у статті „Відгуки Сокільського Здвигу", що „відзнаки роблені у фірмах Кузьмича та Собчика, при чім українська фірма була лише посередником, бо роботу віддала жидові". Натомість правдою є, що коли вже чужа фірма Собчика не встигла виконати замовлення, звернувся Сокіл-Батько до мене (це було 4 дні перед Здвигом) і замовив 3.000 (три тисячі) відзнак. Ці відзнаки виконав я у моїй робітні своїми власними силами по значно нижчій ціні, як у чужій фірмі. — **Іван Кузьмич в. р.**

— **Вулиця Кірі-Склодовської у Варшаві.** Президія міста Варшави переслала до технічного виділу справу назви одної з варшавських вулиць іменем славної ученої Кірі-Склодовської Технічний виділ, що веде евіденцію вулиць та їх назв, звернувся до президента Ольпінського з внеском назвати іменем ученої одну з вулиць, де находиться Радовий Інститут імени Кірі Склодовської.

— **Летунська катастрофа у Львові.** На львівському цивільному летовищі впав із ширяком керманич технічного інституту ширяків Адам Новотни. Літак розбився, пільота раненого забрали до шпиталю. — У Прондніку Червоному біля Кракова впав військовий літак. Літак згорів, капраль-летун згинув.

— **З недолі безробітного.** Безробітний Сеник Василь, що має жінку і 2 дітей, мешкав у міських бараках для бездомних на Персенківці. В пятницю 13. ц. м. його ексмітували на підставі чийогось донесення, що він є авантурником. Тимчасом всі льокатори-сусіди підписали письмо до маґістрату, що Сеник є спокійна людина. Одначе це нічого не помогло і безробітний Сеник разом з родиною опинився на бруку.

— **Грім убив двоє дітей.** У четвер в год. 15.35 перейшла над Львовом хуртовина з громами та зливним дощем і градом. Хуртовина тревала около 20 хв. На кількох лініях здержали були трамваєвий рух, у деяких інституціях з причини громів перервали телефонічну комунікацію. Парки, городи, вулиці залила вода. Багато разів прикликали водопроводне поготівля. В команді поліції при вул. Сапіги на подвірі бавилися діти заступника пов. команданта поліції аспіранта Штробля: 9-літний Збігнев і 3-літна Яніна. Як стали бити громи, діти сховалися під дерево. Ударив грім і вбив обоє. Тому три тижні Штроблеві вмерла дитина. Другий грім ударив на Марійській площі та не заподіяв шкоди. Третій грім ударив у дерево біля ставку на Залізній Воді, теж не заподіяв шкоди. Від год. 17.30 падав знову цілу годину зливний дощ із громами. Злива була теж у ночі.

— **Залізнича катастрофа.** Між залізничою стацією Стрижів і Ставче вискочив зі шин поспішний поїзд, що їхав із Варшави до Закопаного. Льокомотива віхала на поле та вбилася в землю; на неї впав багажовий ваґон. Два пульманівські ваґони вискочили зі шин, їх покрутило. Три подорожні були ранені.

— **Оперовий співак зловився на „три карти".** Оперовий співак Лешек Рейхан (Миколая 19) програв в обманчу гру „три карти" 42 зол. Поліція арештувала картяних обманців. Володислава Вовчука, Ізр. Капфеля, Гн. Кунцевича, Володисл. Смаґалу.

— **Захльороформували й ограбили службовичку.** До бюра заведень „Сольвей" при вул. Купальній ч. 4. у Львові прийшло двох людей, коли при касі була лише 24-літня управителька маґазину Ант. Бжозовська та рахувала гроші. Один приклав Бжозовській нахльороформовану хусточку. Бжозовська впала непритомна на землю. Другий забрав ок. 2.000 зол. Коли війшов сторож, застав лише Бжозовську, що лежала на землі. Першу поміч дав їй лікар, та всеж не привернув їй притомности, тому відставили її до шпиталю. Тому три тижні мати Бжозовської повідомила була поліцію, що дочці її вкрали в трамваї 3.500 зол., викроївши отвір у течці. Ті гроші належали до фірми. Тоді Бжозовська зобовязалася сплачувати шкоду по сто зол. місячно.

— **Львівська хроніка.** Кельнер Краківського готелю Генр. Ґавц украв у свого господаря 750 зол.— Володимир Блисанюк із Перемишлян виманив у крамниці Шіка при вул. Блихарській ґітару. Шік повідомив поліцію, що впав жертвою обману. — Злодії вкрали з кушнірської робітні Мих. Квасневського (пл. Марійська 5) товару на 1.500 зол. — Олені Крук (вул. 22. січня), пропала торбинка з 350 зол., як їхала автом. — На Вулецьких горбах підчас соняшної купелі вкрав злодій д-рові Ол. Паренському (Шептицьких 10) золотий годинник вартости 300 зол. — На наймичці Ян. Вітошинській (Тарновського 50) занялася одежа, як у пивниці нахилилася над свічкою. Тяжко попечену забрали до шпиталю. — Поліція арештувала Як. Ляксера, Вольфа Ґольда та розведену жінку Бравнерову, що роздавали комуністичні летючки. — На Ґубернаторських Валах Ст. Пастух пробив ножем у голову Ксенофонта Кирика (Рицерська 16) за це, що Кирик повідомив поліцію про крадіж, якої допустився Пастух.— На вул. Леґіонів скарбові контрольори придержали Каца, Бара, Вас. Богайчука та Ротера з валізками сахарини, запальничок і камінців до запальничок.

— **Краєва хроніка.** На шляху Львів-Куликів злодії розбили залізничий ваґон і вкрали 6 скринь турецького найдобірнішого тютюну та 40 кґ. добірного тютюну. — В Радоґіщах (пов. Мостиська) Лавро Лаба в суперечці вдарив свого брата Михайла стільчиком від чобіт у голову й убив його. — У Кропивнику (пов. Борислав) Тома Луців пострілив у лісі побережника Квасніkевича. Побережника в грізному стані відвезли до шпиталю. — У Тернополі на Загребелі отворили летунську школу для т. зв. ширяків. — В Коломийщині занотували кілька випадків скаженини: в Печеніжині 8. — В Текучій (Коломийщина) в Федора Повха Сем. Солощука, Марії Турляковської та Параски Гринюк поліція викрила тайні варильні соли. Сконфіскували 350 кґ. немонопольної соли. В мешканців Текучої, що не варили соли, сконфіскували 600 кґ. немонопольної соли. — За нелеґальний перехід чсл. кордону придержала поліція в Коломиї Вас. Шевчука. — В Синевідську Вижн. ріка Опір схопила кілька жінок, що вертаючи з малин, хотіли перейти вбрід. Виловили тіло жінки управителя кооперативи Ватрасової, тіла двох сестер Зелінських не найшли. Інші врятувалися. — На стації Більче-Волиця вискочив із ваґону Мик. Нищий, 27-літ, безробітний, що їхав без білета. Колеса відтяли йому ногу. — Олег Студений і Ілько Гарасюк з Пискорівець (пов. Ярослав) виконали кілька грабіжницьких нападів, причому говорили, що вони відомі бандити Бик і Мачуга. Поліція уладила на них облаву. При перестрілці зранили тяжко Студента, якого забрали до шпиталю, де він помер. Гарасюка арештували. — У Віднові (Жовква) втроїлися ґазом робітники Іван Гриник і Володимир Ливак підчас видобування бетону з криниці.

— **Вже пробудився студент.** Як ми вже повідомляли до перемиського шпиталю забрали

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

СВІТАНОК.

Часом находить на мене хандра і тоді змінюю поділ години і програму. В дуже простий спосіб, роблю з дня ніч, а з ночі день.

Не є це зрештою мій винахід. Вже була така тітка в одній комедії Олександра Фредра, що тесаме робила. Але я її не наслідую. Вона собі по свому, а я собі по мому. І оглядав я знову моє місто над ранком. Чи бачили ви Львів досвіта, той Львів заколисаний сонними марами, сповитий сном, знеможений ніччю, перетомлений вчорашніми турботами і сумуючий — навіть у сні — завтрішньою журбою?

Над ним тільки небо розмальоване такими красками, які навіть у сні не ввижаються нашим молодим мистцям кисти. A m o r o s o рожеві кучері обланів, що ступнево через o r a n g e переливаються у пристрастний кармін, магкоселединові отари хмаринок, що хроматичною ґамою переходять у теплий будуаровий ґранат. Словом краса.

На землі її менше.

На Гетьманських валах дрімають на лавочках безхатні люди. Молоді інтеліґентні лиця мужчин і жінок чи дівчат. По травниках ходять якісь бідолахи із залізними „інструментами" збирають печериці і зводять гомерівські бої у яких перехрещуються мітли стражників із залізними інструментами.

Відкись долітають звуки танкової музики. Ще не сплять „Брістоль" та „Імперіяль", себто старий Ценґут і кульгавий Буркер.

Крім них все спить. І мешканці і візники і коні і шофери.

У Єзуїтському саду вічують кавки і ворони та ведуть гарячу дебату над усім, що підслухали і підглянули біля святоюрських мурів. Кажуть, що Бібльос поширює підприємство і відчиняє філію, у якій продаватиме мід і перець. Так бодай я зрозумів.

Часом пролетить авто або мотоцикль, а в них гарний хлопець в однострою з ясною бльондинкою по правому боці, або у причіпці. (Бо котраж нині не є ще бльондинкою?)

І знову тихо. Лиш журчить вода на Марійській площі та стелиться до стіп Пречистої і шумить глибоку казку про те, що вірне і ніколи не минеться...

І приходить хвилина, коли будиться Львів. Дзвонить розплаканий дзвінок уко стелі оо. Місіонарів, розспівався барітоном Бернардин, громадами йдуть молоді служниці і старенькі девотки.

Чомуж наших дзвонів не чути? А служниці вертаються з костела і говорять тихо — але по українськи...

А під каварнею „De la Paix" стоїть кільканацятилітній хлопчина, що зі зборівського повіту приїхав у Львів шукати заробітку. Був у всіх наших установах, два дні ходив по Львові, дві ночі передрімав на лавці.

І пригадався мені Франко, що згадуючи українське село, молився:

> Одного лиш тобі благаю з неба,
> Щоб з голоду і нужди не бігли в світ від тебе —
> Твої найкращі сини!

Тиберій Горобець.

студента-медика зі Львова Романа Білозора, якого годі було добудитися. В середу вечором Білозор збудився та признався, що зажив веронал, щоби покінчити з життям. Це вже вдруге намагався Білозор покінчити самогубством, бо з біди не може покінчити студій. По Білозора приїхала жінка й мати та забрали його зі шпиталю.

— Шпіони. У Рівному ще в 1932 році ствердила поліція, що гарна наймичка Юди Фішмана, Надія Нестерук вербувала добровольців до шпіонської служби, виправляла їх за кордон і відвідувала їх на терені чужої держави. Тепер в окружному суді в Рівному відбулася розправа проти Нестерукової та її спільників Катерини Бринди, Гр. Лещова, Мик. Антонюка, Костя Калюха, Созонта Зданевича та Максима Михалочка. Розправа відбувалася при зачинених дверях. Нестерукову засудили на 10 літ тюрми, Гр. Лещова, Мик. Антонюка, Костя Калюха та Созонта Зданевича по 10 місяців вязниці. Половину кари їм подарували на основі амнестії. Бринду й Михалочка увільнили.

— Повінь на Буковині. У сторожинецькому повіті виступили з берегів Серет і Черемош і залили прибережні хати. Місцевости Павка, Ядова, Луковець, Бергомет і ін. мусіли евакувати. Черемош залив Вашківці, Іспас, Барбешті й ін.

— Жандарми в спідницях. На дорозі між Чернівцями а Петрічені бандити ограбили багатого купця Гр. Носку. Станиця жандармерії вислала на фірі трьох жандармів переодягнених за жінок. Як переодягнені жандарми переїздили попри ліс, бандити зупинили їх і зажадали грошей. „Жінки" добули револьверів та скували бандитів Миколу Гедоха й Арт. Завшіца. — В околиці Сторожинця зловили ватажка опришків Вас. Техенюка, що вже 3 роки давалися в знаки околичним людям. Зловили і його заступника Лаз. Думінського та 8 опришків. — У Туцюр-Мік зловили кількох членів ватаги Вас. Теклічука, який допустився на Буковині 39 вломів і 17 грабіжницьких нападів.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іванна з Ванковичів Туна, вдова по пароховi в Чорній, померла дня 9. VI. ц.р. в домі свого зятя о. Чавса, пароха в Круженичах. В. Їй П.!

о. Михайло Клюк, довголітній парох у Зарудцях, біля Львова, наділений крилошанськими відзнаками, член-добродій Т-ва „Рідна Школа" у Львові, член Центральних установ та основник усіх місцевих товариств, по довгій і важкій недузі, принявши Найсв. Тайни, помер дня 12. 7. ц. р. у 71 році життя. Похорони відбудуться в суботу, 14. ц. м. в Зарудцях. — В. Й. П.!

о. Софрон Степан Дякович, ЧСВВ., упокоївся в Бозі 21. червня ц. р. в монастирі в Мондері (Канада). Уродився він 4. січня 1888 р. в Торках пов. Перемишль. До Чина вступив 25. квітня 1905 у крехівськім монастирі, де 9. грудня 1906 р. зложив звичайні обіти. Врочисті обіти (професію) зложив 21. серпня 1910 р. Гімназійні (вищі) й риторичні студії відбув у Крехові (1906—1909), фільософічні в Лаврові (1909—1911), богословські в Кристинополі (1911—1914), де 24. жовтня 1913 р. дістав священичі свячення з рук митр. А. Шептицького. В часі світ. війни працював у Перемишлі (1915—1917), опісля у василіянськім монастирі у Львові (1918—1921), де був провідником Марійських Дружин. Від 21. лютого 1921 ігуменував у Гошеві, де відновив тамошній монастир. У 1926 р. виїхав із Галичини до Едмонтону (Канада), на місійну працю між тамошнім нашим народом. Від 1927—1932 р. працював у василіянськім монастирі в Мондері, сповняючи уряд магістра (вчителя) у василіянськім новіціяті, провідника Апост. Молитви і професора гімназійних наук для тамошніх василіянських клириків. Від 1932 р. працював на місії в Едмонтоні, де був також провідником Марійських Дружин. Це був правдивий і прикладний син Чина св. Василія Вел., щирий робітник і вірний член катол. Церкви й нашого народу. В. Й П.!

Микола Матчишин. Дня 3. липня ц. р. помер у 65 р. життя один з найкращих громадян с. Нагачева, пов. Яворів, Микола Матчишин. Була це людина виїмкових чеснот, взір працьовитости й обовязковости. В молодости провів кілька літ за границею: у Німеччині, Австрії, Чехії, Сербії, Румунії і все набуте знання старався потім приноровити в господарстві, а першій-же мірі виховати на добрих членів народу своїх синів. В. Й. П.!

СПОРТ.

УКРАЇНА — II. СОКІЛ.

Відплатні змагання цих дружин за мистецтво Окр. Ліги відбудуться в неділю 15. ц. м. на грищі Чорних. Початок: год. 5·30 пополудні. Попередять змагання дружин молодших.

ЧОРНОМОРЦІ — III. СОКІЛ.

В неділю 15. ц. м. відбудуться на грищі Сокола-Батька товариські змагання обох цих дружин, які заповідаються дуже цікаво з огляду на добру форму обох дружин. Початок змагань: год. 12·30 впол.

Перемишль. СЯН — ПОЛЬОНІЯ І. Б. 5 : 0.

Високоциферна виграна Сяну у товариських змаганнях з резервою Польонії.

Ужгород. С. К. „РУСЬ" — УМТЕ 7:0 (3:0).

Змагання відбулися в мин. четвер на грищі УМТЕ. „Русь" дала собі легко раду з сильним противником.

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

Будапешт. Гунгарія — Спарта 2 : 1 (1 : 0).
Кладно. Кладно — Ференцварош 4 : 1 (0 : 0).
Відень. Рапід — Больонія 4 : 1.
Торіно Уйпешті — Ювентус 1 : 1.

До остаточних змагань за чашу середущої Европи закваліфікувались: Ференцварош, Больонія, Ювентус і та дружина що вийде переможцем з двох змагань: Спарти з Гунгарією і потім переможця тих змагань з віденською А мірою.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.
Нечинний з причини ферій.

Театр Різнородностей.
Нечинний з причини ферій.

Кіна.

АПОЛЬО: „Голос засудження".
АТЛЯНТИК: „Бару" (реж. Рекса Інгрема).
ВАНДА: „Блакитний експрес", „Навіжена дівчина".
КАСІНО: „Гніздо залюблених".
КОЛІСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль бідних діжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Маскарада кохання", та ревія.
МІРАЖ: „Навіщо працювати" (Флін і Флап) „Біла деліа".
МУЗА: „Професор у кабареті" (Бастер Кітон).
ПАН: „Усміх щастя", „Дама-Кер".
ПАЛЯС: „Жінки волять брутальних" і Лет Адамовичів.
ПАСАЖ: „Тайна спальні" та ревія.
СВІТ: „Завойовники просторів", „Флін і Флап як вломники".
СОНЦЕ: „Давид Гольдер" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Магараджа з Рампуру" з Борисом Карловом та оперетка „Поштар з Тиролю".
ХИМЕРА: „Бунт у Шангаю" і Лет Адамовичів.
УТІХА: „Сховайте наші смутки" та ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 16. липня 1934.

Відень (506,8) 19·20 Два фортепіяни, 20·00 „Драй арме Тайфель" оп. Вайнбергера, **Братислава** (298,8) 12·30 Легка музика, 19·45 Гумореска **Мор. Острава** (259,1) 19·10 „Пісні волоцюг", **Прага** (470,2) 16·40 Військова музика. **Париж** (1649) 10·15 Концерт, 20·30 „Ле Девен де Віляж" оп. Руссо, **Штрасбург** (349,2) 12·00 „Дочка полку" оп. Доніцетія, **Білгород** (439,8) 12·05 Концерт, **Любляна** (569,3) 21·00 Веселий вечір (нар. мельодії), **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20·10 Вечір класичної оп. музики, **Штутгарт** (522,6) 11·10 Баляди та пісні (Вістінггавзен, баритон), **Будапешт** (549,5) 19·30 Оп. арії, 22·00 Танц. музика, **Мілано** (368,6) 13·00 Тріо, **Рим** (420,8) 17·00 Концерт солістів.

Неділя, 15. липня 1934.

Відень (506,8) 11·20, 12·30 Концерт, **Братислава** (298,8) 17·30 Симф. концерт, **Прага** (470,2) **20·00 Закарпаття (виголосить Ольбрахт), 20·15 Народні пісні**, **Париж** (1649) 18·00 Концерт, **Білгород** (439,8) 17·00, 18·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 20·00 Концерт, **Гамбург** (331,9) 11·00 Хоральні пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Камер. музика, **Ляйпціґ** (382,2) 17·30 Квартет, **Мінхен** (405,4) 10·40 Музика, спів 17. 18. століття, **Штутгарт** (522,6) 18·35 Фортепян, 20·00 „Дер Фрайденфірер" оп. Цірера, **Будапешт** (549,5) 17·00 Цит. музика, 20·25 „Весела вдовичка" оп. Легара, **Мілано** (368,6) 22·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 16. липня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·10 Конкурс баритонів і басів (гр. пл.), 13·05 Концерт, 14·00 Про експорт, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Година легкої музики (Ре де Коста, фортепян, Дж. Д Мекдональд, сопран, Джексонова орхестра), з гр. пл., 17·25 Солісти (музика, спів, Мал, баритон), 18·00 Літ. фейл. „Що читати?", 18·15 Популярна музика, 18·45 Про цілі і завдання піддержки інтересів і культури Львовна, 18·55 З краєзнавчого т-ва, 19·00 Всячина, 19·15 Легка музика з гр. пл., 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Шопенівський концерт, 20·30 Відчит про детунство (в рум. мові), 20·40 Органовий концерт, 21·12 Концерт присвячений фр. музиці; спів (Корвін-Шимановська), 22·00 Актуальна балачка, 22·10 Муз. конкурс, 23·05 Танкова музика.

Неділя, 15. липня 1934.

8·30—9·55 Ранішня авдиція, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Метеорольог. комунікат, 12·10 Муз. поранок (орхестра, фортепян), 13·00 Гарна природа в музиці, 13·10 Легка музика, 13·45 „Італія, країна сонця, моря та гір", 14·00 Караїмські пісні, музика, 14·20 Концерт сальон. музики, 15·00 Хліборобство в Совітах, 15·15, 15·35 Нар. музика з гр. плит, 15·45 Рільнича скринька, 16·00 Година легкої музики з гр. плит, 17·03 Сільва рерум, 17·10 Концерт солістів (музика, спів), 18·00 „На дністрянській пляжі" (фейл.), 18·12 Гр. плита, 18·15 Джезова музика на два фортепяни, 18·45 Літературне життя Кракова, 19·00 Всячина, 19·15 Легка музика, орхестра, фортепян, пісоньки, 20·00 Вибрані думки, 20·12 Популярний концерт, орхестра, спів, 20·50 Веч. денник, 21·02 На веселій львівській хвилі, 29·00 Почт. техн. скринька, 22.15, 22·16 Спортові вістки, 22·30 Танкова музика з гр. плит, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·27½ зол.

Німецькі марки 193·00—200·00, фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·50—172·75, фунти стерлінги 26·60—26·80, австр. шилінги 98·00—100, чеські корони 21·60—22·00, рум. леви 37·50—39·00, ліри 45·60—46·50.

Золото: Долари 8·91—8·93. Франки фр. 34·40—35·00 Дукати 82·20—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця двір.	16·50	16·75	18·00	18·25
Пшениця збірна	15·50	15·75	17·00	17·25
Жито одноціле	12·00	12·25	13·75	14·00
Жито збірне	11·50	11·75	13·00	13·75
Ячмінь двір.	13·00	13·50		
Ячмінь на мливо	12·25	12·50	13·50	13·75
Ячмінь пастівний	11·00	11·25		
Вика чорна	12·50	13·00		
Вика сіра	11·50	12·00		

Інші курси незмінені

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 13. липня п. р. кооперативам платив за:

1 к. десер. масло	1·90 зол.
1 л. молока	0·13 „
1 л. сметани	0·55 „
1 к. яєць	2·20 „

Тенденція на масло і яйця вдержана, на молоко і сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 12. липня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята	(пара курят важить не менше як 1·20 кг.) за 1 кг.	0·90 зол.
Кури	I кляса „	0·80 „
„	II „ „	0·60 „

Тенденція спокійна.

За редакцію відповідає Олександер Костик.

Видає Видавнича Спілка „Діло".

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.